

Reeixim en la salvació del català!

David Casellas i Gispert*

Un dels verbs que cada dia sentim menys és *reeixir*. Aquest verb prové del verb *eixir* (del llatí *EXIRE*), del qual també provenen *sobreeixir* i *deseixir*. Tal com indica Joan Coromines «la decadència d'*eixir* en català oriental i en el més central és un fet bastant recent». De fet, a Girona, a casa la meva àvia encara hi havia l'*eixida*, que era com anomenàvem un pati interior o de darrere d'un edifici. Alguns altres derivats que ens demostren que *eixir* era usat en tots els parlars són *eixidiu* (forat per on surt l'aigua) i *sobreixidor* (forat o tub per on es fa sortir l'excés d'aigua).

Reeixir vol dir «una cosa sortir bé a qui se la proposa. *Tot li reïx*» o «Algú tenir èxit en alguna cosa que emprèn. *Ell ha reeixit en la seva empresa*». *Exit* és un cultisme agafat directament de la forma llatina, estès segurament per influència del castellà, i que ha anat arraconant progressivament la forma popular. Per tant, faríem bé de no abusar-ne. L'adjectiu *exitós*, que els mitjans de comunicació han posat de moda, és un neologisme que no consta en cap diccionari. Així, en català no interferit direm: *Aquella és l'obra més reeixida que ha escrit* (i no pas *exitosa*).

Tots podem posar-hi el nostre gra de sorra per tal de fer que la nostra llengua mantingui els trets diferencials i no es converteixi en un dialecte del castellà. No abusem del

mot *èxit* ni ens n'inventem derivats innecessaris. Sempre que puguem, fem servir els mots patrimonials dels nostres avis i besavis.

*Filòleg, coordinador de la comissió lingüística de l'ADAC i membre de l'executiva de Plataforma per la Llengua. Publicat al Butlletí de l'ADAC (maig de 2022).